

1817 2. Beh. af Forfl. t. Finantsloov f. Finantsaaret fra 1. April 1877 til 31. Marts 1878. 1818

anlæg 51,100,000 Kr., og naar dertil lægges, hvad der er anslaaet til ekstraordinære Foranstaltninger for Flaadens Vedkommende, omtrent, saavidt jeg husker, 12,800,000 Kr., faar man en samlet Sum af 63,900,000 Kr." Der siger altsaa Krigsministeren, at man er fuldt berettiget til at se hen til denne Sum og kalde den Regeringens. Dette skal være mit Svar til den høitærede Confeilspræsident paa dette Punkt. — Confeilspræsidenten klager steds over, at han ikke fik Svar den 25de April. Jeg antager, at han fik altfor mange Svar. Det Svar, som en Regering faar paa et Opløsningspørgsmaal, bestaar i de Repræsentanter, der tage lovlig Plads paa Thinget efter Opløsningen. Den høitærede Minister har, saavidt jeg erindrer, faaet 75 a 76 Svar i modsat Retning af, hvad han ønskede. Jeg troede, at Enhver af os kunde gjælde for et passende Svar paa denne Sag. Jeg har aldrig forstaaet, at Bølgterne skulde svare anderledes end ved at sende en Mand, hvis Anskuelse baade om det foreliggende Spørgsmaal og om enkelte andre Spørgsmaal de have gjort til deres. Doktriner, som gaa i en anden Retning, maa i Virkeligheden efter konstitutionelle Begreber forekomme saa besynderlige, at jeg ikke tror, det er værd at gaa nærmere ind paa dem. Den høitærede Minister ubivlede sig klart og bestemt for Rigsdagsparlamentarismen. Jeg skal ikke opholde det arede Thing ved at gaa dybere ind derpaa, men jeg skal dog gjøre et Par korte Bemærkninger derom. Vi have jo før hørt her i Thinget, at en Regering kunde sidde saa længe, den havde Hans Majestæt Kongens personlige Tillid; saa var det fuldkomment tilstrækkeligt, saa kunde Regeringen sidde. Man har ogsaa hørt en anden Betragtning, nemlig den, at man ellers gif § 13 for nær, idet det vilde indvirke paa Kongens Ret til at afskedige sine Ministre. Den høitærede Confeilspræsident er nu hverken enig i det første eller i det andet Tilfælde. Han erkjendte, at han havde nok i Hans Majestæt Kongens personlige Tillid, thi naar han manglede Rigsdagens Tillid, saa var den konstitutionelle Berettigelse borte, og saa gif han. Det er en Erkjendelse, hørt fra det rent yderlig gaaende Reaktionsere. Han erkjender altsaa heller ikke, at § 13 i Grundloven er at forstaa i en saa eksklusiv Kronens Rettigheder omfattende Forstand, som de yderlig gaaende Reaktionsere have paastaet; men han erkjender, at den selvfølgelig maa underkastes en Paavirkning af Rigsdagens Virksomhed, om der

end naturligvis deri ikke ligger nogen som helst Anstødning af, hvilke Personer der skulle sidde ved Storet eller deslige. I disse to Retninger har den høitærede Confeilspræsident altsaa udtalt sig forskjelligt fra Møster, som ogsaa ere komne ind til os her i denne Sal. Det er klart nok, og i den Forstand har altsaa den høitærede Minister frigjort sig; men hvad er den høitærede Ministers Rigsdagsparlamentarisme faktisk Andet end Landsthingshøireparlamentarisme? Det kunde selvfølgelig hændes under visse Forhold i bevægede Tider, at man fik denne Sammensmeltning; men da det ikke er en fælles Afstemning, hvoraf noget Saadant skulde fremgaa, men derimod en Afstemning i hvert af Thingene, hvorefter den enstemmige Beslutning, som efter den høitærede Ministers konstitutionelle Begreber skulde have Indflydelse paa en Regerings Stilling, skulde fremkomme, saa vil det selvfølgelig blive Landsthingets Hæder, der efter Ministerens Begreber kommer til at bestemme, om Ministeriet har konstitutionel Forpligtelse til at gaa, eller om det vedblivende tør blive. Men da Landsthinget er sammensat af 12 af Regeringen valgte Medlemmer, og noget over Halvdelen af de øvrige er valgt af de Høitidsbestattede, saa vil denne Rigsdagsparlamentarisme lige saa Meget som, at, hvad der før var Lyngdepunktet i vort politiske Liv, fra 1849 til 1866, og som er anerkjendt fremdeles at skulle være det, nemlig den almindelige Valgret, er skudt tilside, og Repræsentanterne for et Tusind privilegerede Bølgere paa Landet og nogle af de Høitidsbestattede i Kjøbstæderne ere de, som bestemme den konstitutionelle Betingelse for Regeringens Forbliven og Tiltræden, og de, der bestemme den Mand og Retning, i hvilken vor Styrelse skal gaa her i Landet. Dette er altsaa Regeringens Anskuelse; men dette er det Fænomen, som jeg omtalte forleden. Det er ikke Regeringens Mening at gaa bagved 1848, thi den vil ikke have Absolutismen — det vil sige, jeg mener egentlig ikke Regeringen, men de Mænd her i Landet, som dese dens konstitutionelle Anskuelse — de ville ikke have Absolutisme, men man holder nok af at gaa bagved 1660, saa at nogle enkelte fremragende Mænd her i Landet — det vil sige, nogle ved Formue og social Stilling fremragende Mænd — kunne bestemme, hvorledes Landet skal styres. Alle Andre kunne ganske vist — det er dog altid en Forandring — faae en Slags Indflydelse, saa at Bønderne f. Ex., i Stedet for at sidde paa Træhesten og i Gunde-